

* * *
APELĀCIJAS PADOME

=====

Pasta adrese:	Adrese:	Tālruni:	Fakss:
a/k 824, Rīga LV-1010	Citadeles iela 7 (70), Rīga	7 027 190, 7 027 140	7 027 208

=====

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/99/ WO 659 733

Lēmums

Rīgā

1999. gada 7. aprīlī

Apelācijas padome:

ApP sēdes priekšsēdētājs - J. Ancītis,
ApP sēdes loceklis - S. Drozdovska, K. Krūmiņš,
ApP sekretārs - J. Kalnājs,

1999. gada 26. februārī izskatīja apelācijas iesniegumu, kuru patentpilnvarotā A. Fortūna saskaņā ar Likuma par preču zīmēm (LPZ) 7. panta ceturto daļu 02.11.1998 iesniegusi preču zīmes īpašnieka - firmas Tele 2 Telecommunications Services GmbH (Vācija) vārdā pret LR Patentu valdes (LPV) 1998. gada 20. jūlija lēmumu par preču zīmes **Tele 2**

(reģ. Nr. WO 659 733; starptautiskās reģ. datums - 19.04.1996; prioritātes dati no bāzes reģistrācijas - Vācija, 15.12.1995, 395 51 187; vēlākā teritoriālā attiecinājuma uz Latviju spēkā stāšanās datums - 30.06.1997; WIPO paziņojuma LPV par teritoriālo attiecinājumu uz Latviju datums - 07.08.1997; zīme reģistrēta attiecībā uz 38. klases pakalpojumiem - ziņojumu un datu pārraide ar telekomunikāciju līdzekļiem, tādiem kā telefons, faksimilsakaru ierīces, telekss, datori, tālsatiksmes datu pārraides, radiotelefons, telegrāfs, teletaips, lāzerstaru sakaru ierīces, satelīti vai optiskās ierīces; telefona pakalpojumi; teleksa pakalpojumi; datoru pakalpojumi ar faksimilsakaru līdzekļiem)

teritoriālā attiecinājuma uz Latviju aizsardzības atteikumu, kas ar LPV 24.11.1998 lēmumu paziņots par galīgu.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt LPV pamatojumiem, lūdz atcelt ekspertīzes lēmumu un atzīt preču zīmes **Tele 2** starptautisko reģistrāciju par spēkā esošu Latvijas Republikā.

ApP sēdē piedalījās preču zīmes īpašnieka pārstāve - patentpilnvarotā A. Fortūna un LPV pārstāve - Preču zīmju un dizainparaugu nodaļas starptautisko preču zīmju sektora eksperte M. Egle, kas veikusi minētās preču zīmes ekspertīzi.

I. Izskatot apelācijas iesniegumu, Apelācijas Padome **konstatēja**:

1. LPV lēmums atteikt preču zīmes **Tele 2** reģistrāciju Nr. WO 659 733 atsaucas uz LPZ 2. panta pirmās daļas 1. un 5. punkta noteikumiem un balstās uz slēdzienu, ka pieteiktajam apzīmējumam nav atšķirīguma, jo tā elements 'tele', kas nozīmē 'no attāluma', 'lielā attālumā', ir vispārlietots apzīmējums telekomunikāciju jomā.

2. Sēdes gaitā LPV pārstāve sīkāk paskaidroja lēmuma motivējumu:

2.1. izskatāmā vārdiskā apzīmējuma galvenā daļa 'Tele' ir aprakstoša rakstura, nedistinktivs apzīmējums, kuru kā saīsinājumu vai kā salikteņa daļu plaši lieto jēdzienos, kas attiecas uz dažādu veidu tālsakariem un ierīcēm, kuras šai jomā izmanto;

2.2. elements 'tele', kura izcelsme ir no grieķu valodas, latviešu vārdnīcās galvenokārt uzrādīts kā tādu salikteņu pirmā sastāvdaļa, kas apzīmē dažādus telekomunikāciju veidus; vārdnīcās minēti desmitiem šādu terminu;

2.3. tai pašā laikā, piemēram, angļu un franču vārdnīcās šo apzīmējumu skaidro arī kā saīsinājumu no šo valodu vārdiem, kas apzīmē televīziju, arī televizoru;

2.4. vārdnīcā *П.Каган, Англо-русский словарь сокращений для бизнесменов (INLEX AGENCY LTD.; Рига, 1996)* šis vārds iekļauts tieši izskatāmajā formā, bez defises (tātad ne kā vārda daļa), un skaidrots kā saīsinājums no vārdiem 'telegrāfs' vai 'telefons';

2.5. arī abreviatūras, saīsinājumus ir pamats uzskatīt par nozares terminiem LPZ 2. panta pirmās daļas 5. punkta izpratnē;

2.6. tātad izskatāmais apzīmējums nepilda preču zīmes galveno funkciju, - nespēj identificēt viena uzņēmuma preces vai pakalpojumus;

2.7. šā apzīmējuma aprakstošā daba sakaru jomā izpaužas tādējādi, ka tas kā saīsinājums vispārina jebkuru telekomunikāciju veidu;

2.8. uz šādu apzīmējumu nevar piešķirt izņēmuma tiesības vienai firmai, jo tas nepieciešams daudziem savas produkcijas vai pakalpojumu apzīmēšanai vai raksturošanai;

2.9. pievienotais cipars '2' nespēj būtiski ietekmēt apzīmējuma kopiespaidu; to var uztvert, piemēram, kā tādu, kas apzīmē otro firmu - attiecīgo pakalpojumu sniedzēju, tātad arī kopumā apzīmējumam trūkst atšķirīguma (LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punkts);

2.10. nav pamata uzskatīt apelācijas iesniedzēja pārstāves minētās reģistrētās zīmes **TV-5** vai **LTV-2** par paraugu izskatāmajā lietā, jo šajos gadījumos runa, iespējams, bija par televīzijas kanāliem, kurus parasti pieņemts apzīmēt ar kādu saīsinājumu, kam pievienots kārtas skaitlis.

3. Apelācijas iesniedzēja pārstāve savā apelācijas iesniegumā, sēdes gaitā iesniegtajos materiālos un paskaidrojumos pamato savu nepieņemšanu LPV lēmuma motivējumiem šādi:

3.1. grieķu izcelsmes vārds 'tele' tiešām nozīmē 'tāls' vai 'no attāluma', taču ekspertīzes slēdziens, ka tas ir parasts telekomunikāciju jomā lietots vārds, nav objektīvi pamatots. Salikteņu pirmā daļa 'tele-' savienojumā ar lietvārdu pazīstama arī latviešu valodā, piemēram, 'telekinēze', 'teleskops', 'telemehānika', 'telemetrija' u.tml. Protams, ka šis elements tiek izmantots arī tādos vārdos kā 'telekomunikācijas', 'televīzija', 'telefakss' u.tml., taču šis fakts nebūt nenozīmē, ka minētais vārdiskais elements ir raksturīgs vienīgi telekomunikāciju jomai;

3.2. ekspertīze atstājusi bez ievēribas faktu, ka starptautiski reģistrētais apzīmējums nepavisam nav kāda salikteņa pirmā daļa. Gluži pretēji, apzīmējums 'Tele 2' sastāv no patstāvīga vārda 'tele' (latviešu valodā tam ir arī pilnīgi skaidra patstāvīga nozīme - nepieaugusi govys) un atsevišķa cipara '2' kombinācijas (izrunā: 'tele divi'), kas kopā minēto apzīmējumu padara oriģinālu un pietiekami atšķirīgu no citiem līdzīgiem apzīmējumiem. Pats par sevi saprotams, ka patērētājs, ieraugot vai sadzirdot apzīmējumu 'Tele 2', pēc tā vien nekādi nevarēs aprakstīt preču vai pakalpojumu raksturu;

3.3. vispārzināms fakts, kas neprasa pierādījumu, ir arī pastāvošā prakse, piemēram, televīzijas jomā. Ir pieņemts dažādas programmas vai kanālus, kas apzīmēti ar līdzīgiem vai pat identiskiem apzīmējumiem, atšķirt ar papildus cipariem, piemēram, LTV 1, LTV 2, TV 5 u.c. (apelācijas iesniedzējs šai sakarā atsaucas uz ApP lēmumu lietā - VIACOM INTERNATIONAL INC. pret MTV OY, preču zīme **MTV3**);

3.4. Latvijas patērētājiem sakaru pakalpojumu jomā šobrīd jau ir labi pazīstami atsevišķu konkurējošo firmu apzīmējumi, kuri, cita starpā, ietver arī sastāvelementu 'tele-'. Te jāmin, piemēram, vārdiskās zīmes **FRANCE TELECOM** (reģ. Nr. M 15 031), **DEUTSCHE TELEKOM** (reģ. Nr. 39 530), kā arī **TELECOM FINLAND OY** figuratīvā zīme **TELE** (reģ. Nr. 35 593) (publikāciju kopijas pievienotas); kā

redzams, arī starptautiski reģistrētā vārdiskā zīme **Tele 2** (reģ. Nr. WO 659 733) ir tās īpašnieka firmas nosaukuma 'Tele 2 Telecommunications Services GmbH' būtiska sastāvdaļa.

4. Balstoties uz minētajiem apsvērumiem, zīmes īpašnieks uzskata, ka ekspertīzei nav bijis pārliecinošu argumentu LPZ 2. panta pirmās daļas 1. un 5. punkta noteikumu neapstrīdamai piemērošanai, un lūdz atcelt kā nepamatotu LPV lēmumu par preču zīmes **Tele 2** (reģ. Nr. WO 659 733) aizsardzības atteikumu Latvijā un atzīt šo zīmi par spēkā esošu uz pieteikto preču sarakstu.

5. Atbildot uz jautājumiem sēdes gaitā, apelācijas iesniedzēja pārstāve uzsver, ka vārds 'tele' kā atsevišķs vārds uz telekomunikāciju jomu neattiecas, un paskaidro, ka viņas rīcībā nav datu par izskatāmās preču zīmes izmantošanu vai firmas - zīmes īpašnieces - pazīstamību Latvijā.

II. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem slēdzieniem:

1. ApP uzskata par neapšaubāmu, ka Latvijas patērētājiem ir saprotama vārdiskā apzīmējuma 'tele' pamatnozīme 'no attāluma', 'lielā attālumā' un ka saistībā ar sarakstā iekļautajiem sakaru jomas pakalpojumiem plašs patērētāju loks Latvijā viegli uztver izskatāmā apzīmējuma asociatīvo jēgu, kas attiecas uz tālsakariem.

Šādu uztveri, pēc ApP uzskata, līdztekus citiem faktoriem nosaka arī tas apstākļi, ka jau vairākus gadus Latvijā telefona sakaru jomā darbojas liels monopoluzņēmums - 'Latt Telekom', par kura darbību telefona tīkla modernizācijā un tarifu politiku presē un citos masu saziņas līdzekļos bieži parādās kritiski vērtējumi un notiek diskusijas. No telefona automātiem jau zināmu laiku vairs nevar piezvanīt citādi, kā tikai lietojot iepriekš apmaksātu telefona karti - 'TELEkarti'. Tā kā ar telefona sakaru izmantošanu saskaras absolūtais vairākums Latvijas iedzīvotāju, nav šaubu, ka minētā uzņēmuma nosaukuma sastāvdaļu atšifrēšana Latvijas patērētājiem nesagādā grūtības, no citām valodām aizgūtais svešvārds 'telekomunikācijas' ir saprotams bez vārdnīcas palīdzības, un arī elementa 'tele' nozīme dažādu sakaru veidu un līdzekļu apzīmējumos ir pilnīgi skaidra.

2. Saistībā ar apzīmējuma 'Tele' uztveri ApP kritiski novērtē apelācijas iesniedzēja argumentu, ka šim vārdam latviešu valodā ir pamatnozīme, kam ir citāda jēga, kā arī, ka šāds vārdisks elements nav raksturīgs tikai telekomunikāciju jomas jēdzieniem vien.

ApP uzskata, ka jēdzieni 'telefons', 'telegrāfs', 'teletaips', 'telefakss', 'televīzija' u.tml. pieder vispopulārākajiem no vārdu grupas ar sākumdaļu 'tele-', un uzsver, ka ar daudzām no šīm ierīcēm šodienas apstākļos sastopas praktiski katrs, nevis tikai speciālisti. ApP atzīmē, ka apelācijas iesniedzējs nepareizi novērtē izskatāmā apzīmējuma uztveres aspektu, minot, ka ir daudz vārdu ar 'tele-', kuri uz izskatāmo sfēru neattiecas. Viena vai cita apzīmējuma uztvere un izpratne sabiedrībā ir tieši atkarīga no jomas, kurā tas tiek izmantots. Saistībā ar sakaru pakalpojumiem, kā tas ir šajā gadījumā, nav nekāda pamata izteikt pieņēmumu, ka apzīmējumu 'tele' kaut cik nozīmīga patērētāju daļa varētu uztvert kā nepieaugušas govus apzīmējumu, vai arī asociēt to ar citas tehnikas jomas terminu.

3. Tādējādi ApP atzīst par pamatotu ekspertīzes viedokli, ka apzīmējumam 'Tele' attiecībā uz sakaru jomas pakalpojumiem trūkst atšķirīguma LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punkta izpratnē, jo tam nav raksturīgu iezīmju kāda atsevišķa uzņēmuma pakalpojumu atšķiršanai no citu uzņēmumu pakalpojumiem, un tas tikai norāda uz visiem sakaru veidiem, kas saistīti ar ziņu, datu, signālu pārraidi zināmā attālumā.

Par apzīmējuma 'Tele' atšķirīguma trūkumu (vājo atšķirtspēju) netieši liecina arī datu bāzē *ROMARIN* atrodamais lielais skaits starptautiski reģistrēto preču zīmju, kas satur šādu elementu, piemēram, TELE-TRACER, TELE KAUF, TELE-FOX, Tele-Mini, TELE-CUCINA, SUPER TELE, TELE ATLAS, TELE 7 VIDEO, Tele-File, VU A LA TELE u.c., pavisam 81 zīme. Arī nacionālajā procedūrā attiecībā uz 38. klasi Latvijā reģistrētas 14 zīmes, kas satur elementu 'tele'.

4. Vienlaikus ApP apšauba LPV lēmuma atsaukšanās pamatotību uz LPZ 2. panta pirmās daļas 5. punktu. Apzīmējumu 'Tele' nevar neapstrīdami atzīt par tādu, kas tieši apraksta, identificē vai nosauc kādus no pieteiktajiem pakalpojumiem, vai par vispārpieņemtu terminu. Kaut arī tas kā sastāvdaļa ietilpst un ir ļoti raksturīgs šīs jomas terminiem, atsevišķi ņemts, tas neveido patstāvīgu vārdu. Latviešu vārdnīcās tas kā tehnikas termins nav iekļauts, un nav norādīts arī kā saīsinājums (vārdnīcā *Saisinājumi*;

'Avots', R., 1994, 68. lpp. iekļauti 'telegr.' - *telegrāfs* un 'telev.', arī 'TV' - *televīzija*). Atšķirībā no citām valodām, kurās, kā norāda LPV pārstāve, tiek izmantots jēdzienu 'televīzija' vai 'televizors' saīsināts apzīmējums 'tele', latviski tas netiek lietots ne tehniskos tekstos, ne sarunu valodā.

5. ApP piekrīt LPV pārstāves viedoklim, ka izskatāmajā pakalpojumu zīmē pievienotais cipars '2' nespēj būtiski ietekmēt apzīmējuma kopiespaidu, un tādējādi arī kopumā apzīmējumam 'Tele 2' trūkst atšķirīguma.

Novērtējot apelācijas iesniedzēja šajā sakarā izteiktos apsvērumus, ApP atzīmē, ka pēc apzīmējuma 'Tele 2' patērētāji varbūt tiešām precīzi nevarēs aprakstīt pakalpojumu raksturu. Tomēr tie nespēs arī identificēt šo apzīmējumu ar kādu noteiktu uzņēmumu, ja vien nebūs ilgākā laika periodā šo apzīmējumu iepazīnuši kā konkrēta īpašnieka preču vai pakalpojumu zīmi, bet lietā nav ziņu par šādas zīmes izmantošanu vai reklāmu Latvijā. Spēkā esošajās preču zīmēs, arī tajās, uz kurām norāda apelācijas iesniedzējs, elementam 'tele' pievienoti citi, daudz raksturīgāki elementi nekā izskatāmajā gadījumā. Zīmē **TELE** (fig.) (reģ. Nr. M 35 593) blakus tekstam ir attēls - piecas telefona klausules. Zīmes **FRANCE TELECOM** (M 15 031) un **DEUTSCHE TELEKOM** (M 39 530), kā to rāda pats to vārdiskais saturs, pieder attiecīgo valstu galvenajām tālsakaru firmām, un tajās iekļauts valsts nosaukums, tomēr šīs zīmes nav spēkā attiecībā uz 38. klasi - sakaru pakalpojumiem. Daudzās zīmēs, kuras atrodamas *ROMARIN* datu bāzē, blakus elementam 'tele' ir citi, atšķirtspējīgi papildelementi, piemēram, 'FOX', 'Pilot', 'MEMO', 'MAGIQUE', 'STAR', 'C-ART' u.tml.. Dažas lietā minētās zīmes, kurās arī kā papildelements izmantots viens cipars, pieder valsts uzņēmumam **LATVIJAS TELEVĪZIJA** un ir labi pazīstamas Latvijas patērētājiem: **tv 1** (M 41 188), **tv 2** (M 41 191); pie tam tās tiešām attiecas uz konkrētiem televīzijas kanāliem (programmām), nevis telekomunikāciju pakalpojumiem kopumā. Lietā esošie materiāli arī liecina, ka parasti šādas zīmes tiek reģistrētas noteiktā grafiskā formā: tā paša īpašnieka (Tele 2 Telecommunications Services GmbH) zīmes variants, kas nav attiecināts uz Latviju - **TELE 2** (fig.) (WO 660 956); **TELE 5** (fig.) (WO 571 301). Tādējādi apelācijas iesniedzēja atsaukšanās uz izskatāmajai zīmei līdzīgu apzīmējumu reģistrāciju spēkā esamību nepārlicina.

ApP viedokli šajā jautājumā netieši apstiprina izdruka no *ROMARIN* datu bāzes: izskatāmajai zīmei **Tele 2** (reģ. Nr. WO 659 733) aizsardzība atteikta pavisam 15 valstīs.

6. Apsverot visus izskatāmās apelācijas lietas apstākļus kopumā, ApP nāk pie slēdziena, ka LPV lēmuma atsaukšanās uz LPZ 2. panta pirmās daļas 1. punktu atzīstama par pamatotu un starptautiskās preču zīmes reģistrācijas Nr. WO 659 733 teritoriālā attiecinājuma aizsardzība Latvijā noraidāma.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos argumentus un secinājumus, un vadoties no Likuma par preču zīmēm 2. panta pirmās daļas 1. punkta noteikumiem, Apelācijas padome **nolemj**:

1. noraidīt firmas Tele 2 Telecommunications Services GmbH (Vācija) apelācijas iesniegumu pret LR Patentu valdes lēmumu par preču zīmes **Tele 2** (reģ. Nr. WO 659 733) teritoriālā attiecinājuma uz Latviju atteikumu;

2. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu nodaļai un Dokumentācijas un Valsts reģistru nodaļai, pamatojoties uz šo lēmumu, Likumā par preču zīmēm un starptautiskās reģistrācijas noteikumos noteiktajā kārtībā izdarīt Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes **Tele 2** (reģ. Nr. WO 659 733) teritoriālā attiecinājuma uz Latviju aizsardzības galīgo atteikumu.

ApP lēmumu preču zīmes īpašnieks var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā LPZ 11. panta ceturtajā daļā noteiktajā laikā.

ApP lēmums, ja tas nav pārsūdzēts, saskaņā ar ApP Noteikumu 61. punkta 2. apakšpunktu stājas spēkā no dienas, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai.

ApP sēdes priekšsēdētājs

ApP sēdes loceklis:

J. Ancītis

S. Drozdovska

K. Krūmiņš